ГОЛОС

ТИЖНЕВИК

Львів 4 квітня 1937

Рік I. Ч. 13.

Передплата:
(в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. доляр, річно 2 амер. доляри, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Ціна 15 гр.

Адреса: „ГОЛОС" Львів, Міцкевича ч. II.

ЗА ПРАВОПОРЯДКУЮЧИЙ ЦЕНТР

Було б, на нашу думку, недоцільним, а навіть, з психічно-морального боку, шкідливим, заперечувати наш розвиток і ріст. Таке заперечування, вічне нарікання не то що не помагає, але навпаки, до деякої міри може пошкодити нам внутрі. Отжеж, на нашу думку з таким запеpечуванням і нарікванням треба раз на завжди покінчити.

Інша річ, коли йде питання про те, чи той розвиток і ріст вже заспокоює, не кажемо цілковито, але бодай приблизно, наші вимоги і чи використано всі можливості нашого розвитку і росту, щоб осягнути те, що **нам належиться і що мусимо здобути і мати.** Дальше, чи той розвиток і ріст відбувається співмірно і гармонійно у всіх ділянках нашого суспільного життя. І вкінці, чи здобутки з того розвитку і росту є належно і національно зужиті і використані.

І на ті всі питання з жалем приходиться відповісти: **ні!**

Цей розвиток і ріст, про який ми на самому початку згадали, ще далеко-далеко не відповідає нашим вимогам і тому, що ми повинні і мусимо мати. Ще далеко не всі можливості такого розвитку і росту використано. Дальше, цей ріст і розвиток не відбувається у всіх ділянках і галузях нашого суспільного життя рівномірно і гармонійно. І в кінці здобутки з того розвитку і росту не є відповідно і раціонально розподілені, чи зужитті, чи ще інакше, скапіталізовані.

Про те все, ми вже писали на сторінках нашого часопису, в цілому ряді статтей, і тому тут повторювати того не будемо.

Коли ми уважно приглянемося нашому суспільно-національному життю, з всіми його ділянками, галузями і відтинками, то ми переконаємося, що воно відбувається ще по всім „правилам" стихії! Ця стихійність слідна, як в розбудові, так розподілі доходів, чи капіталізуванні тієї розбудови. Не видно в тім всім пляновости. Пляновости, **яка охоплювала б суспільно-національний організм і його життя, зо всіми його ділянками, як одну нерозривну, гармонійну цілість.**

Мається щось більше, як тільки враження, що кожна ділянка, а навіть інституція, чи установа тієї чи іншої ділянки, дбає про себе і тільки про себе, без уваги на інші ділянки, чи установи, не зважаючи на те, що з гори всі знаємо, що ті установи мусять мати піддержку інших ділянок, чи установ, так само як мають її, подібні установи в інших народів. І тому ми є свідками у нас такого явища, як те, що одні установи, зібравши капітали, купують доми, а другі установи з іншої чи навіть тієї самої ділянки, продають своє майно, чи доми, або стоять перед загрозою такої продажі, щоб сплатити свої сотні тисячів довгів. Тому ми є свідками такого явища, що працівники якоїсь установи одної ділянки побирають платні, які при належній господарці могли б бути до деякої міри зредуковані, в той сам час, як працівники установи з іншої ділянки, через кілька місяців підряд, не беруть зовсім платні. Тому ми є свідками, що багато громадян мають платні заняття, без яких остаточно могли б обійтися, в той сам час, коли інші громадяни ходять без заняття і без засобів на прожиття. І в кінці тому ми є свідками такого явища, що одні працівники мають поважні платні, які можна б при добрій волі обнизити, в той сам час, як інші мають нужденні платні, які ніяк не можуть вистарчити їм бодай на сяке-таке удержання. Можна б такі „тому", продовжувати в безконечність, як наприклад нарікання на те, що одні й ті самі громадяни, мають по кілька платних занять і т. д. Але думаємо, що те, що ми тут вичислили вповні вистарчає на те, щоб переконатися про нездоровий стан в нашому суспільному житті.

Приходиться ствердити, що не **ми** кермуємо суспільним життям, тільки заснoвуючі **факти** в суспільному житті **кермують нами.**

І в тім власне є та стихійність про яку ми вище згадали!

Про шкідливість такого стану для суспільно-національного організму і його життя, та розвитку, росту і могутніння зайво говорити.

Зразки такого нездорового стану принесли нам останні тижні зо своїми пресовими виступами, полеміками, заявами, страйками, судовими процесами й іншими арбітражами в господарській ділянці.

Все це є явища, які, як неможна краще, полишаючи все інше, підготовляють почву під соціял-комуністичну агітку. Що так воно є і що соціял-комуністи використовують це, про те ми мали нагоду почути на конференції Т-ва „Сила", про що оповідав один з робітників.

І коли ми візьмемо це на увагу і зконфронтуємо з недавніми вістками в пресі про посилений наступ Комінтерну на наші землі, то над тими всіми явищами ми не можемо **й не сміємо** перейти до порядку денного.

Коли ж до того всього додамо, що всякі почини, всякі діяння в суспільному житті, мають тільки тоді вартість, коли вони є доцільні і пляновi і, що безплянове, стихійне діяння навмання, може принести і скорше чи пізніше приносить, тільки шкоди, ми мусимо поважно призадуматися над створенням **правопорядкуючого центру** в нашому суспільному житті. Центру, якого завданням було б опрацювання пляну суспільно-громадського життя, зо всіми його ділянками, **за винятком політичної**, і кермування реалізацією того пляну.

Ми вже писали на сторінках свого часопису про необхідність санкцій в нашому суспільному житті. Само собою розуміється, що й такі санкції є не до подумання без суспільного центру, який би ті санкції придумав, їх пристосовував і виконував.

Як такий Центр мав би називатися, чи **Суспільно-Господарська Рада**, чи **Суспільно-Громадянська Рада**, з кого він мав би складатися, яка мала б бути його будова, які його компетенції і межі, це вже є питання, які виходять поза межі часописної статті.

Одно тільки треба підчеркнути, що такий центр мав би завести порядок в нашому суспільно-національному житті, його оздоровити і ним кермувати.

Осип Бойдуник.

Страх перед ворогами

„Вісті" з 8. березня (як теж і в чергових числах) містять передовицю, яка обговорює „історичне" засідання ЦК ВКПб, на якому секретар ленінградського обласного партійного комітету Жданов виголосив доклад на тему „підготовки партійних організацій до виборів у Верховну Раду СССР". Промову, яку Жданов виголосив ще 26. лютого містять „Вісті" щойно 12. березня.

Найважніші місця з цеї промови, як теж з ухвалених резолюцій це наступні ствердження: „Пленум ЦК ВКПб підкреслив, що в цьому відношенні особливо кричущі факти „занедбаности партійно-політичної роботи **в азово-чорноморському крайкомі, київському обкомі й ЦК КПбУ...**" „Вісті" від себе додають: „Партійні активи, які відбувалися слідом за київським обласним і міським партактивом, де брав участь секретар ЦК ВКПб тов. Л. М. Каганович, цілком потверджують правильність цієї суворої більшовицької оцінки стану речей зокрема в київському обкомі й ЦК КПбУ. Це зобов'язує всю КПбУ до особливого наполегливої боротьби за більшовицьке виконання резолюції пленуму ЦК ВКПб". А далі: „При виборах — говорив Жданов — нам доведеться мати справу з ворожою аґітацією і ворожими кандидатурами. Що така можливість є реальною, видно з того, що вже тепер має місце певне пожвавлення антирадянського елементу". Жданов страшить актив компартії: „Поки наші люди дрімають і розгойдуються, **вороги вже ділають і міцно готуються до виборів".**

Власне з тим так страшним для Кремля „діянням і готуванням ворога" недавно розправлявся Каґанович в Києві, а потім його посіпаки в обласних центрах" УССР".

Відновлюйте і присилайте передплату!

Sygn. VI. 1. Pr. 66/37.

Wyciąg z prosokołu wzpólnego posiedzenia niejewnego. — Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w skłdzie: Przewodniczący Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, S. O. T. Będaszewski, S. O. Dr. J. Locker w sprawie konfiskaty Nr. 11, czasopisma pt. „Hołos" z daty Lwów, dnia 21 marca 1937 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 66/37, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 marca 1937 r. po wysluchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 17 marca 1937 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Hołos" Nr. 11. z daty Lwów, dnia 21 marca 1937 r. zawierającego: 1. w artykule pt. „Do borot'by z partijszczynoju — w całości. — 2. w artykule pt.: „Z ukraińskoho żyttia", w ustępie od słów: „Pomer ukraińskyj", do słów: „1906. W. J. P.", znamiona zbrodni z art. 154. §. 2 k. k. oraz występku z art. 170 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego.

Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie.

Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z dnia 17. grudnio 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex. 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych.

Uzasadnienie

Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykuldw ma na celu pochwalanie przestępstwa oraz szerzenie fałszywych wiadomości o sytuacji politycznej Ukraińców w Polsce, w sposób mogący wywołać niepokój publiczny.

Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący: Ł. Malicki wr. Protokólant: Mgr Wolański wr. Za zgodność: podpis nieczytelny kier. sekret.

Відродження

Українському Громадянству відоме т-во Відродження тим, що всіма силами старається доказати, що курення і питтє є дуже шкідливе для нашого організму, як теж, що непотрібно розтрачуємо великі гроші, за котрі могли б ми мати багато варстатів праці. Дійсно гарні та здорові думки, та на жаль викликають так мало захоплення. Правда, що багато, передусім сільських провідників, йдуть за цими вказівками, зривають з налогами, а всеж таки т-во Відродження представляється не то бідно, але просто нуждено. Членів маса. Часом і до кілька тисяч. Коли ж повиключувати за неплачення вкладок, то мало що лишається. І ті члени, що є, то скорше симпатики, без жадних обов'язків. Основна вимога „не кури і не пий“ (чого не контролюється), позатим перевести збірку на товариство і розпродати що-року ті самі календарці. Правда і це не зле, але коли Відродження має сповнити свою місію, то мусить щось більше давати і вимагати ,щоб не бути тільки **нещасним праведником.**

Властиві завдання.

т-ва Відродження, це: **виховати нам духово нове покоління,** по змозі переробити старих, відучити їх від шкідливих налогів. Тільки одиниці, що вільні від налогів, без бажань розкішно жити і то коштом своїх людей, можуть бути сумлінними громадянами, а передусім провідниками народу.

Нові провідники,

це, так сказати б, „черці“, але не такі, що дбають тільки за спасення власної душі для неба, але такі, що дбали б за розвиток, як найкращого життя нашого народу, тут на землі. У „Відродженню“ має гуртуватися тільки той найкращий провідницький елемент, а загал мав би діяти під його впливом і за його вказівками. Щойно тоді нація мала б вигляди не на клигання, а життя.

Щоб сповнити це,

мусить Відродження дійсно **зорганізувати** членів, давати їм дійсні зразки життя провідника і вимагати від них тільки такого, а не інакшого життя і діяння. Воно мусить стати недоступним для духових калік, що нині присягають не курити і не пити, а завтра зривають це і з чистим сумлінням хотять дальше бути прикладом. Щоб цьому запобігти, мусять бути встановлені великі вимоги для новика, заки він стане дійсним членом, що самим своїм членством збуджував би подив.

Таких відродженців не виховають лікарі фізичних болів і знавці впливів алькоголю і нікотини на людський організм, але

лікарі зламаних душ і

знавці впливів, та завдань дійсних провідників.

Висновок:

Коли бажаємо, щоб зотеперішне напівмертве „Відродження“ стало дійсним **Відродженням Нації,** то берім його в руки, організуймо найкращий елемент і постепенно виховуймо

нове покоління.

В. С.

Зголошуйтесь на дописувачів „Голосу“

Десятиліття „Сяну“

(3. III. 1927 — 13. III. 1937).

В суботу, дня 13. III. ц. р. Корпорація Українських Студентів „Сян“ в Кракові — святкувала Х. роковини свойого повстання й праці. В програму святкування ввійшли такі точки: Святочне Віче членів Корпорації, на яке запрошено представників усіх товариств Кракова; Служба Божа і Святочна Академія — виконана виключно членами К.! — з програмою:

1. Вступне слово: батько інж. Паньків Роман,
2. Привіти,
3. Йде січове Військо — муж. хор.
4. Моє місто. Мандрівки — деклямація.
5. Історія К.! „Сян“ — реферат козака Білинського А.
6. Розвивайся ой ти старий дубе — квартет.
7. Ой у лузі — міш. хор.
8. Інсценізація — тюремних сонетів Б. Кравцева.

По Академії відбувся комерс — вечерниці.

Серед краківської колонії, а зокрема в житті українського студентства — святкування 10-ліття праці якоїсь організації є явищем не буденним. 10 літ праці організації, що завданням своїм поставила формувати душу українського студента, різьбити характер, впоювати світогляд — є великим святом. К.! „Сян“ — повстала в той час, коли українське студенство кинене долею на чуже море — мало набирати життєвого досвіду й знання до нового походу, який ще жив у пам'яті неодного із студентів, мало капіталізувати моральний скарб із якого могло б користати у своїй тяжкій мандрівці в майбутнє. Повстала корпорація в той час, коли комуністична зараза починала захоплювати володіння над душами молодого покоління, майбутнього стрижня і мозку нації. Повстала в той час коли треба було творити нові форми організації, що відповідала б вимогам хвилі і плекала те, що єдине є на потребу: характер і світогляд. Коли треба було творити і піддержувати культ героїв і могил, що на далекій чужині лишилися свідками героїзму.

І те, для чого повстала, сповнила. По кількох роках праці — комунізм знищено раз на завжди. Засновано з ініціятиви К.! „Сян“ Т-во Охорони Воєнних Могил. Упорядковано могили інтернованих у Домбю, що сьогодні на раковицькому кладбищі. А дальше працює над формуванням характерів і різьбленням молодої душі українського студента. Сходинами, вічами, рефератами, анкетами — які уряджує для загалу студентства розбуджує приспану чуйність і активність загалу.

По масових арештуваннях в червні 1934. р. серед студенства в Кракові, коли розбито і знищено усе організаційне студ. життя, припинено в діяльности Студ. Громаду, — К! „Сян“ перебирає на себе обов'язок відбудування руїни. Від того часу усі національні свята як: 1. Листопада, Базару, 22. Січня, Крут — уладжує К.! „Сян“. 164 Віч — (Сходин членів К.!) доповнює образ діяльности і праці К!

Сьоогдні з перспективи 10 літ, коли б хотілося глянути в зад і зробити підсумки пройденого і минулого й обчислити в сумі все, що зроблено так скромними силами (К.! „Сян“ —рідко числила більше як 20 членів — були часи коли мала тільки 8 членів) — муситься сказати що від дня 3. березня 1927. року — коли то вирушено організованим маршем у мандрівку по характер, світогляд й організацію — пройдено вже дорогу, яку завважати може кожне око, що вміє дивитися як слід на життя, що, коли судити з пройденого і міряти ним заміри в будуче — дорога, яка веде з Кракова до Києва на Вільний Український Університет у Києві — не становить уже так великого невідомого, щоб напевно не перебути її.

Нині в 10-ту річницю мандрівки — сміло можна дивитися в майбутнє — отверто і радісно, бо там уже на обріях сердець тих, які святкували 10-ліття своєї праці мерехтять золоті хрести Софійського Собору й Володимирівського Університету і впертим муром сторчать стіни Міста, що не встоїться вже перед здобичниками. Бо стріляти будуть і здобувати Його батерії, найпевніші за усі, людських сердець — а керувати ними найкращий гарматчик Віра і Любов до Батьківщини, що їх плекала і впоювала через 10 літ Корпорація.

„Ревізія“

Підчас проби хору Кружка „Р. Ш.“ в Лішні (Дрогобиччина) дня 13. березня ц. р. прийшла поліція з Унятич й почала переводити ревізію в той спосіб, що казала присутнім по-одному виходити до сіней, де після переведення особистої ревізії кожний мусів роззуватися й босо виходити на двір. При ревізії забирали годинники, електр. лямпки і палиці. У дівчат переводила ревізію служниця з поліц. постерунку, яка в присутності постерункових розщіпала дівчатам блюзки, сорочки й підносила спідниці. На запит голови Крумка о. Канди, на якій підставі переводять ревізію, командант постерунку відповів „що то ксендза обходзі“.

На актуальні теми

(Воля, почування й розум, а не воля й почування чи розум — але захід чи схід).

Відірвані думки.

В житті треба змагати до синтези. Не перебільшувати одного, не зменшувати другого. Усьому, кожній вартості дати їй належне місце в цілості, щоб була гармонія, щоб кожний тон був достроєний до цілости. Щоб не противоречили собі, щоб, хоча різні, творили повноту й одноту, щоб не перецінювати однієї вартости коштом другої.

А таке в нас буває.

Із ствердження, зрештою, зовсім слушного, що воля й почування є рушійними чинниками життя, роблять деякі нерозважно висновок, наче б розум не мав значення, наче б вистачали тільки емоціональні елементи, наче б афекти (почуття) були всім, наче б воля сама, нага, безрозумна, була початком і кінцем, що не потребує доповнення.

Такий погляд є незгідний з правдою життя. Людина мусить плекати рівномірно **всі** вартості свойого єства, відповідно до їх **питомої** ваги **в цілості життя.**

У нас зчаста при сприйманні ролі вольового й емотивного (чуттєвого) чинника в історії й сучасному покликуються на Захід і зовсім слушно.

Проте треба завжди тямити, що він перейшов означені переміни, сильний розвиток інтелекту, інтелектуальної творчости; там нераз перецінено розум і його ролю, там отже мусить бути тепер сильне — теж і як реакція — свідоме, плянове визволення на належний педестал емотивного (чуттєвого) й вольового елементу. Тому там такий сильний зворот у напрямі психологічного волюнтаризму. Нам треба навчатися з досвіду заходу Европи й раз не повторити її раціоналістичних похибок, два — над усім актуальним його призадумуватися й узгляднювати всеж психологічний стан Заходу Европи з його історичними пережиттями і системами вартостей, а зробивши це, розбуджувати і вщіплювати означені вартості в українську душу так, як цього потребує її ріст.

Треба пам'ятати, що продовж століть, наша інтелектуальна творчість була відносно вбога. Тому й беручи захід як зразок, треба мати завжди на увазі наші умовини, наш стан розвитку, наші потреби, українське оригінальне обличчя.

Треба не забувати, що вольовий чи емотивний елемент входити мусить теж у мотивацію інтелектуальної творчости.

Українська молодь мусить виявитися сильно й на полі творчости думки в усіх її царинах. Щоб не була дилетантами, що перемелюють кілька засвоєних фраз (нераз дуже глибоких) на всі лади, відміняючи слово велике й вагітне в зміст „воля“ де треба й не треба.

З української молоді вийдуть майбутні провідники. Отже мусить вона тямити, що провідникам крім незламної волі й могутніх позитивних афектів треба й холодного, критичного розуму, глибокого, всебічного освічення ума.

Тому крім гарту волі, цього мотору життя, треба їй, послідовною систематичною працею над собою плекати інтелект.

Що інше є раціоналізм, а що інше інтелектуалізм.

Ми противники раціоналістів, але ми за інтелектуалістів — волюнтаристів.

II.

Ми відпекуємося Сходу. І зовсім слушно. Ми країна Заходу, психологічного, морального, правного і т. д. Незвичайно складною є проблема Японії, якої психологія так дуже відбігає від Сходу, а наближається до Заходу! В кожному випадку, здається, ніяк не доведеться її зачислити до психологічного Сходу; географія не зовсім покривається з психологією. Чи може суть Сходу заключається в тому, що там апотеоза „розуму без віри основ“ — а суть Заходу в тому, що там апотеоза волі? Чи може через раціо-

Проти анархії

РЕЗОЛЮЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕТСТВА У ВАРШАВІ.

Українське Студентство Вищих Шкіл м. Варшави зібране на анкеті дня 14. березня 1937. р. по вислуханні реферату про внутрішній стан українського студентства і по докладному передискутуванні тієї справи ухвалило такі резолюції:

1. Добро й майбутнє уякраїнської нації вимагає під сучасну хвилю якнайбільшого вкладу сил для скріплення процесу перевиховання й зорганізування української суспільности.

2. Всі, хочби найменші прояви анархії й отаманщини спинюють процес формування і росту національних сил.

3. Свідомі ваги хвилі осуджуємо й нап'ятновуємо всі прояви анархії в житті української суспільности, а передовсім серед української молоді. Зокрема осуджуємо:

а) чотири львівські товариства: „Основу“, „Медичну Громаду“, „Ватру“ і „Самодопомогове Т-во Студентів В. С. Г.“ за створення т. зв. „Тимчасового Комітету“ для розбиття всестудентського „Свята Крут“ і паралiжування допомогової акції українському студенству.

б) партію п. Палієва Ф. Н. Є., що веде акцію обчислену на розбиття організованих рядів українського студентства, та вносить роздор в українське суспільне життя.

в) Т-во „Молода Громада“ у Львові, що свідомо патронувало і співпрацювало з т. зв. „Тимчасовим Комітетом“ в організації окремого „Свята Крут“ тоді, коли свято таке підготовляли студентські товариства зорганізовані в СУСОП-і.

Приявних на анкеті 53 особи. За резолюціями голосувало 49, проти 1, здержалося 3 особи.

Назустріч перемозі

Лист з Еспанії.

Гей би великий Альказар іберійський півострів — його оборонні мури стрімко виринають із хвиль моря і кажуть чужому конкістадорові: я нездобута твердиня, на мені поломиш спис і меч. А коли ще цей спис і меч склепані в Москві — то сумна їх доля. 800 років здобувала іберійський Альказар дамасценська сталь і не здобула — не здобути його й іслямові з московської Мекки.

За мурами цього Альказару відкриває нині світ речі, які поражають своєю незвичайністю. Знову крочить по Манчі й почерез іберійські Сієрри понура постать Дон Кіхота, а її тінь лягла на всю Европу. Бо піщаний потік Мансанарес, що пропливає через Мадрит це не границя тільки двох Еспаній, але й границя двох світів.

Не скритися ніякій національній спільноті перед тінню еспанського Дон Кіхота. Сервантесів герой є проєкцією еспанського духа в площину мистецтва і він з'явився був однаково по одному, як і по другому боці Мансанаресу. Кожна нація, яка ще здібна на дон-кіхотство, переживала, переживає й переживатиме те саме: але Дон Кіхот вмирає скоро там, де бракне ідеї співмірної до його героїчного серця.

Коли в північно-еспанському місті Валлядолід стріляли націоналісти після перебрання влади одного лікаря-комуніста, він обізвався до екзекуційного відділу: „Добре робите. Все було питанням годин. Коли б ви були спізнилися на кілька днів, я був би вчинив те саме з вами“. А в конвульсіях на землі все ще намагався стискати п'ястук і белькотів: „Віва Рус...!“.. Це був Еспанець, гідний цієї назви — Русія була для нього символом нового світу ідей — так вмирали тисячі Дон Кіхотів з обох боків Мансанаресу.

В обох еспанських армія давні вояки творять дуже малий відсоток — ці армії — це були ще перед кількома місяцями здевотизовані людські стихії, що перли із зброєю в руках на себе і кривавилися в безприкладній оргії смерти. Цих людей не треба було вчити відваги вмирати, їх треба було радше вчити цінити життя.

Правдивий шал героїзму: До скоростірілів приковуються червоні ланцюгами, блакитні ж силою волі — але з наслідком цим самим: гинуть, а не поступаються. Стрілецькі рови заєдно повні мерців і важко знайти на полю бою погибшого з кулею в плечі. Жі ночі батальйони є нині тільки по боці червоних, але в перших днях національної революції теж по боці бравих узброїлася маса жінок і рвалась іти в окопи. Тут не було тільки московського хама, який позволив би на це.

Нині почався сумерк червоного Дон Кіхота. Нині не гинуть уже червоні, як цей лікар з Валлядолід, нині все частіші випадки дезерції на сторону правих, а ловлені в полон „камарадас“ підносять руки в гору і кличуть: Віва Еспана! Нині опановує червону боєву лінію все частіше паніка. Червоний Дон Кіхот вмирає. Бо ідея, яка його покликала до життя, змізерніла до непізнання.

Стара Еспанія була одним кричучим визовом, щоб робити в ній революції. Від кінця минулого сторіччя назріває те, що прибрало нині вид останнього бою. В тому часі з'явилася була тут ціла низка духових рухів, які разом називають Еспанським ренесансом. Цей ренесанс полягав у докладному розгляді еспанської проблеми, у пошукуванні за історичною свідомістю й гарячому бажанні активно бути причасним до світу европейських ідей. Може ніяка друга нація в ніякій епосі свого життя не проаналізувала себе так глибоко, так гостро, так немилосерно, як Еспанія при кінці 19. і на початку 20. сторіччя.

Цей дух розгляду й критики найшов свою форму в представниках генерацій, що звала себе генерацією 98. року. Історичною спонукою для цієї назви були події 1898. року: війна проти З'єд. Держав П. А. Наслідком її були жахливі поразки біля Філіпінів і біля Куби та втрата цілого колоніяльного посідання, яке ще остало було з часу давньої імперії, що в ній „не заходило сонце“. Стара Еспанія улягла молодій країні — Америці. Питання, які насувались кожному молодечому духові: Що була Еспанія? Які її вигляди на майбутнє? Де її істота? І відповідь була одна: Еспанію треба перетворити — еспанця треба перевиховати! Ми мусимо створити нову націю! Стара Еспанія мусить умерти!

Менендес Пеляйо, Унамуно, Ортеґа-Гасет — ось репрезентанти еспанського ренесансу. Цей останній був професором в Ескоріяль і там захопили його червоні. Про Ортеґу каже еспанський поет Антоніо Мачадо, що там в Ескоріяль, він „понад голубими горами далекої Ґвадаррами снив сон про нове цвітіння Еспанії“. Це були Дон Кіхоти духа, це був фермент, після якого прийшов чин. Годі спорити нині про те, чи поодинокі представники генерації 98. року були духовими батьками нинішньої правиці чи лівиці — до деяких з них признаються — обидві вони. Ця генерація сповнила одне: вона збудила еспанського Дон Кіхота, що після величних епох імперської Еспанії прогнав ще був Наполеона за Пiринеї, а потім почав був конати. Це ж великий Унамуно величною сильветою свого „Знаменитого Лицаря“ відкрив Еспанії її ж саму!

Революціонери прийшли і з права і з ліва. Так було зрештою всюди в таких випадках. В змагу двох релігій нашої доби по обидвох сторонах боряться все, тут і там, великі пристрасті. Перемога націоналізму є тимбільше перемогою Правди, коли вона виборена в боротьбі титанів, а не проти нужденного борсання людського помету. Бо коли слід-

Стріляють Українських селян

Відомо, що на Закарпатті є такі злидні, що люди вмирають з голоду. Тому й не диво, що часом хтось десь заб'є звірину в лісі, але не завжди бувають тим „хтось“ селяни. Але жандарми роблять ревізії в селян. Та селянам стає тих ревізій за багато. Оце вселі Княгини, окр. Великий Березний, під час такої безпідставної ревізії в хаті Петра Кореня позбігалися селяни й почали протестувати проти такого безправства з бокя жандармів. Корень тоді й собі спротивився ровізії. При сутичці один жандарм застрілив Кореня, а другий порубав шаблею Кореневого сина.

налізм його ми ненавидимо Сходу? Ні! Там є інший якостево змисл моралі, інший критерій вартісности рeінших якостево почувань, **інша мораль**, інше світовідчування, апотеоза. Чи думаєте, що там переціннюють інтелект? Ніяким чином. Переріст інтелектуалізму, як і він сам є з геоградічного Заходу. І належне доцінювання інтелекту виходить від нас, від Заходу. І це є теж те позитивне в культурі Заходу.

Чи думаєте, що все те, що Захід — або краще скажімо, — чи все те, що люди Заходу створили, разом його взявши, добре?

Чи А. Сміт, чи Енґельс, чи Кавський і імже ність числа, не з західніх народів? Вся теорія соціялізму, матеріялізму, безбожництва була обґрунтована теж на Заході. Очевидно в площині спекулятивних міркувань. Безумовно, практичною ментальністю їй відповідає тільки Евразія і тому на практиці там її ввести намагаються. Автім, і люди — по расі зо сходу — довели її в теоретичній площині до зеніту (Маркс), — намагання практичні: (Блюм, Торез й інш.).

Протеж ясно, що не можна безкритично присягати на Захід. Є означені вартості, що саме становлять суть західництва, а які в найбільшій мірі находяться на географічному Заході, але їх розміщення не є ідентичне абсолютно з ним — себто з географічним Заходом. Чи не бачите елементів західництва хочаб в найдальшому сході Японії? Тому поняття Заходу не завжди тожсаме з вартостями властивими виключно геогр. Заходові, але — треба це різко підкреслити — в кількості своїй вони зосереджені на Заході Европи, але не є вони відсутні взагалі в геогр. Сході світу (Японія). Подекуди деякі з них відзначаються спеціяльною насиченністю (розуміння життя й смерти за й для Батьківщини — Японія).

Україна — це країна психологічного й морального Заходу. Проте ж пам'ятати треба, що ми самі мусимо створити чи відгребати означені вартості, питоменні в першу чергу нам, оригінальні — українські; яких немає ні на Заході ні на Сході; вартості позитивні. Вартості, що безумовно ввійшли б як складова **нова** частина морального Заходу. Зверну увагу хочаб на прив'язання українців до землі, — яке в синтезі естетично-етичних пережить має й означені містичні елементи у зв'язку із цією нестерпною тугою, активною тугою за нею й до неї, оця непоборна сила духа, що з тоог пливе і т. д.*).

*) Гляди про це статтю: Евг. Орловський: „За творців нової дійсности“ Студ. Шлях 3—4 1934. До цієї справи ще повернемо як теж до причин отої сильної опори українців проти денаціоналізації — в час коли пр. Німці в Альзації, Лотарингії чи Шлеську і інші народи не видержують жадного порівнання з нами під цим оглядом.

Знаємо теж, що Захід зовсім не відпекується від позитивного свого означення розуміння життя й смерти в деяких ситуаціях самураїв. Або чиж може для повноти, крім активного фанатизму й боєвої чинної постави до життя, не треба в синтезі нової людини й хвилин для абсолютної навіть контемплятивної розваги над проблемами життя й сили?

Знову ж таке: Чи поруч оцих обридливих й осоружних непротивлень злу, духової розляпаности, анархії, апотеози безобразної маси безвідповідальної юрби, оцієї яснополянської евразії — чи не завважується, що національна імперіялістична ідея є питоменна і націям Сходу не тільки географічного, але психологічного, морального і т. д.? Чи не завважуєте, що коли йде про форми й засоби імперіялізму деяких націй Сходу, то вони нераз далеко більше атракційні у своїй рафінованості, як імперіялістичні ідеї націй із Заходу? Чи знайшов хто із Заходу більш приманчиву й оманливу імперіялістичну ідею, щоб покорити інші народи, — як комунізм? Бо взагалі в історичній ретроспективі, чи знаходить хто такі успішні імперіялістичні ідеї як Москва? Все це треба собі усвідомити, щоб знати, де й як вдаряти дикого евразійського тепер червоного володаря.

(Докінчення буде).

Ю. Підлісецький.

куємо, як меркне оце вороже героїчне в зустрічі з силами нашої релігії — відчуваємо щойно, що націоналізм — це **післанництво!**

Не можна сказати, що нинішню ліву Еспанію здемобілізували військові перемоги правих: ці перемоги довго казали ждати на себе. В Еспанії сталося те, що всюди там, де схрещує мечі націоналізм з марксизмом. Плід мрії фантастів, добра віра неофітів — стає ліва ідея жахливим непорозумінням в житті: інтернаціоналізм ломить хребет спільноті й у рішаючий мент оставляє її безборонною серед життєвих бур, „свобода“ перемінюється в хаос, реформа суспільного ладу в бездушний терор і війну всіх проти вся, боротьба з релігією в заник всякої етики. Приходить до першого слова — в горі й на долі — ота „підлюдина“, що її має кожна країна, й яка розперізується розбещено й нищить усе, що можливо знищити.

Це були перші удари й для еспанського червоного Дон Кіхота.

Ніяка ліва революція ніде нині не до подумання як явище незалежне. Закордоно-політично — інтернаціоналізм прикликує все на поміч других „інтернаціоналістів“. Так і в Мадрид, Валенсію і в Барселону нахлинули нині тисячі москалів. Вони стали забиратись до еспанських червоних — приблизно так, як до наших на СУЗ, коли то цим останнім розвілось видимо „загірної комуни“. Роля Москви в лівій Еспанії відкрила заслону з проблеми. Москва світ нових ідей, чи Москва — імперіялізм чужої спільноти.

Це мусить добивати червоного Дон Кіхота — бо для характеру буде все найбільше зирішальним — понад всі доктрини — питання **волі чи ярма.**

І тепер шалю переважає — велика ідея по другому боці барикади. Ідея, що обзивається до великого минулого, до крови й національного інстинкту. Ця ідея проводить невидний плебісцит день у день у червоних ровах і в запіллі й збирає все більше голосів. Змаги нашого сторіччя є змагами мас і тому не перемагають у них еліти, що не мають зрозуміння для моменту соціяльности в модерних людських здвигах. Національна Еспанія не поповнила цього промаху й побіч апелю до духовости Нації, видвигнула кличі соціяльної революції: не тому, що цього хотів Маркс і Ленін, а щоб включити творчо цим шляхом в історію еспанської нації в с і х е с п а н ц і в.

З такими скрижалями Еспанія йде назустріч Перемозі!

Саляманка, березень 1937.

Р. Керч.

Повстанча організація на Волині

Польська преса розписується дуже широко про сензаційний політичний процес проти 43 членів „Українського Народнього Козацького Руху“, що відбудеться незабаром на Волині.

Після звідомлення тієї преси провідником повстанчої акції був управитель міської різні в Горохові — Іван Волошин, колись полковник армії геть. П. Скоропадського. Він удержував зв'язки з визначними українськими діячами, що перебувають здебільша за кордоном. За їх спонукою Волошин нав'язав широкі зв'язки та почав організувати на Волині повстанчу організацію названу „Український Народній Козацький Рух“ (в скороченню „УНАКОР“). Ця організація мала бути зближеною своїм характером до ОУН. Централя організації находилася в Мінхені, куди Волошин виїхав після усунення його із становища керманича міської різні.

Кошовим отаманом руху став Волошин, який іменував свою дружину окружною скарбничкою, а заступником 41-літнього Григорія Карасюкевича, що зорганізував 24 коз. станиць в силі ок. 700 люда.

Ціллю руху, зорганізованого — як подає польська брукова преса — на організаційних засадах давньої козаччини було створення Самостійної України, в склад якої входили б всі землі від Бугу й Сяну.

Найнижчою організаційною клітиною була „станиця“, до якої належало принайменше 20 „реєстрових козаків“. Станиця — понад 130 козаків творила „хутір“, а хутори „округу“ з „окружним отаманом“. Всіх отаманів (станичних, хуторських й окружних) назначував сам „кошовий отаман“. Організація творила власні фонди на „Визволення України“ шляхом збірок. Зібрані гроші йшли до централі в Мінхені. В найближчому часі мала наступити тісна співпраця „УНАКОР-у“ з ОУН.

Один з обвинувачених Лавренко Володимир еміґрант з Полтавщини буде опріч того відповідати за вбивство ст. пост. Полляка, довершене підчас облави в селі Печихвостах, гороховського пов. Його розправа відбудеться дня 14. цвітня перед Окружним судом в Луцьку.

Із Зеленої України

Літературні вівтірки Укр. Далекосхідньої Січі.

В місяці лютому ц. р. УДСіч влаштувала ліг. вечорі з рефератами, присвяченими М. Міхновському, про військовий рух в Україні підчас визвольних змагань, реферат про ролю Галичини в історії України та літ. вечір присвячений Лесі Українці. В програму цьог вечора входили: обширний доклад (Волод. Яхно) про життя і творчість Л. Українки, багато декламацій, виконаних січовичками та інсценізація „Грішниці“. Участь приймали п-ні О. Ковалевська, Зіна Мірошниченко і Ліда Безпечна.

Український хор в Харбінському Радіо.

28. лютого виступив в харбінському радію хор Української Національної Колонії. В 12. год. передано уривок з „Назара Стодолі“ та „Вечерниці“. Про величезний успіх виступу хору УНКолонії хай свідчить те, що зараз після закінчення авдиції радіостанція в Харбіні дістала з Токіо телефонограму з ґратуляціями для українського хору та з проханням надавати такі авдиції частіше.

Наталка Полтавка.

6. березня український драматичний гурток при УНКолонії повторив виставу „Наталки Полтавки“ на домагання публики, що не змогла поміститися в залі УНДому на першій виставі. І цим разом успіх був величавий. Запропоновано поставити „Наталку Полтавку“ ще й у трете, але вже у великому міському театрі.

Садок для українських дітей.

За старанням Управи УДСічі вже почав функціонувати діточий садок для українських дітей. В УНДомі збирається вже що-неділі 10—15 маленьких дітей, якими займається досвідчена п-ні Драгус та молоді січовички. Оце реальна спроба рятувати українських дітей від денаціоналізації та підготова до заснування української школи, що є крайньою необхідністю.

Листівки з картою України.

Українська Далеко-східня Січ видала кілька тисяч листівок з картою України з англійськими і ніппонськими написами. На другій стороні подано в ніппон. мові числа українців в цілому світі та етнографічний простір українських земель.

Свято Т. Шевченка.

Українська Національна Колонія в Харбіні відсвяткувала свято Т. Шевченка врочистою академією, програму якої складали: реферат др. Шлендика „Т. Шевченко і сучасний український рух“, концертові точки українського хору, та деклямації.

З театру на Дал. Сході.

Український аматорський гурток при УНКолонії під управою М. Слов'янського добуває собі чимраз більшу славу і розголос. Після повторення „Наталки Полтавки“ виставлено комедію „Панна Штукарка“, де головну ролю виконала сама бенефіціянтка. П'єса пройшла з повним успіхом при повній залі публики.

Українська далеко-східня Січ.

приступила до видання свого журналу п. з. „Український Далекосхідній Націоналіст“. Журнал буде містити багато ілюстрацій з життя організації та української Національної Колонії.

Український хор при УНКолонії.

21. лютого український хор під орудою п. Лукші дав другий з черги концерт українських народніх пісень та мозаїку „На хуторі“. Українська пісня притягає вже не тільки зденаціоналізованих українців, москалів, але і ніппонців та китайців.

Із СУЗ

ЗА НАПАД НА „ЗНАТНИХ ЛЮДЕЙ“.

В Одесі відбувся 7. березня суд над О. Морозом за те, що цей побив орденоносця-моряка Масютіна. Народній суд 6-ої дільниці засудив Мороза на 3 роки тюрми. Напад Мороза на Масютіна відбувся 12. лютого.

ПОСТИШЕВ УЖЕ В САМАРІ.

Від січня не везло кремлівському диктаторові на СУЗ П. П. Постишеву. В партійних організаціях, якими керував він, загніздилися „клясові вороги й контрреволюціонери“. За „брак большевицької пильности“ звільнено його зразу з обов'язків секретаря київського обкому й міськкому, а його найближчих співробітників Ільїна, Сапова й Петрушанського заарештовано.

19. березня політбюро компартії (читай Л. М. Каганович!) остаточно відкликало намісника Сталіна з України, перекидаючи його на становище секретаря партії у Самару. На місце Постишева прийшов у Київ Хатаєвич, дотеперішній секретар дніпропетровського обкому КПбУ.

ЦУКОР ПІД ГОЛИМ НЕБОМ

З „Вістей“ із 9. березня передруковуємо наступну вістку: „Харків 8. 3. (Власкор Вістей). На Харківщині почалася відлига. Другий день іде дощ. На ряді цукрозаводів харківського цукротресту лежать сотні вагонів цукру просто неба. На Весело-Подолянському цукрозаводі під дощем лежить 450 вагонів цукру, на Ленінському — 150, на Чубурівському — 130, Октябрському — 30, Сумському „Червонозоряному“ — 50, Ново-Іванівському — 40. Крім того на сумському „Червонозоряному“ заводі лежить 1200 вагонів рафінаду у непридатних приміщеннях. Дахи всі поламані, вода заливає цукор. На Весело-Подолянському заводі дирекція навіть не потурбувалася прикрити цукор брезентом. Частина цукру тут ненакрита лежить під дощем“. — Нема то як московсько-большевицьке планування!

На тій же Харківщині закінчено будову нового купянського цукрового заводу, який перероблятиме що-доби 25.000 сотнарів буряків. — Напродукують цукру й він лежатиме собі потому „просто неба“.

Проти Пушкініяди

Чеське міністерство шкільництва продовжуючи свою „слав'янофільсько“-москвофільську політику, видало наказ відсвяткувати по школах століття смерти московського поета Пушкіна. До цього ще додали від себе інспектори шкіл наказ присвятити Пушкінові одну годину серед навчання. Про те ж, як зустріло українське Закарпаття ці „торжества“ найліпше нам говорить хоч би такий приклад: В Перечині було оголошено в церкві, що народня школа влаштовує „шкільне торжество“. Нарід думаючи, що це буде одно з народовецьких свят, прибув на „торжество“ в великому числі. Та коли тільки управитель школи почав говорити про Пушкіна й про його „заслуги“ перед народом, почався великий протестаційний крик і загальний сміх. Чеська жандармерія вжила репресій супроти присутніх і багато з них має стати перед судом за провину проти параграфу 14-го про охорону республіки.

На Тихому Океані брязкіт зброї

В днях 1—3 лютого відбулися великі англійські маневри біля Сінгапур, а в днях 17—24. березня такі ж маневри біля Гонконгу. Гонконзькі маневри є перші, які в цій околиці після війни Англія перевела, сінгапурські ж вдаряють своїм розміром. Одні й другі маневри вказують, що Англія починає зосереджувати свою увагу на Далекому Сході — а саме задля заіснування нової ери на Тихому Океані. Ця ера в тому, що морські договори — вашингтонський з 1922. і лондонський з 1930. вигасли 31. грудня 1936. і, що новий лондонський договір з 1936. домігся був тільки якісних, а не кількісних обмежень у будові воєнних фльот. До того й ці обмеження (заборона узброювати кораблі гарматами більшого, ніж 35.6 цм. калібру) тепер упадуть, бо Ніппон не погодився на них. При своїй відмові Ніппон покликався на те, що деякі потуги на Тихому Океані намагаються його мілітарно окружити й тому він потребує свободи рук для всіх можливих способів оборони. Ніппон має на думці ті заходи Англії, Америки, Франції й Советів, про які нижче йде мова.

Вашинґтонський договір заборонив укріпляти Америці, Англії й Ніппонові свої посілості на Тихому Океані — Англія мусіла зректися м. ін. укріплення Гонконгу. Але вже тоді була в англійському пляні розбудова Сінгапур і тому Англія перепела постанову, що не вільно буде укріплюватися на схід від 110° східної довжини. Сінгапур лежить далі на захід — на 108° й Англія змогла його розбудовувати мілітарно в величезних розмірах. Ця розбудова йде безперервно далі. Тепер, коли вашинґтонський договір не важний, Англія взялась негайно теж за розбудову Гонконґу. Крім розбудови оцих двох позицій пішло повною парою вперід укріплення Цейлону й нідерляндсько-індійських островів. Врешті збільшене має бути значно число англійських воєнних кораблів на Далекому Сході.

Теж Ніппон ухвалив п'ятирічній плян розбудови своєї фльоти. Мають бути скріплені летунські сили морської фльоти. Ніппон взявся теж укріплювати заборонені досі острови Амамі-Ошіма й групу Бонін.

Америка приступила теж до розбудови своєї фльоти, що тепер находиться постійно на Тихому Океані. Має будуватися 95 нових кораблів. Далі хоче Америка укріпити остров Гуам, Алеути й можливо Філіпіни.

І Франція не хоче остати позаду. Вона укріплює коралеві рифи на захід від Філіпінів й переговорює з Англією, щоб створити спільну летунську точку опору на острові Пратас.

Совети хотіли б розбудувати теж свою далеко-східню фльоту, яка зараз ще дуже слаба. Вони можуть м. ін. на підставі договору в Монтре слати чорноморську фльоту на Тихий Океан.

Оцих кілька даних характеризує найкраще нову добу на Тихому Океані. Нині говориться, що Тихий Океан знову став чільною проблемою світової політики, після того, як в час абісинського конфлікту було нею Середземне море. При розгляді світових подій треба і нам тут кидати більше оком, чим досі.

Із світових подій

Знак питання над Францією

Слабнуть все більше вузли любови, яку вдалося компартії Франції накинути перед двома роками решті ліберальних, демократичних і соціялістичних угруповань „людово-го-фронту“. „Людовий фронт“ розкладається внутрі і росте ненависть до його поводаторів у французькому громадянстві. Протилібералістичні, протикомуністичні і протисовєтські французькі угрупування здобувають щораз більший вплив.

Так можна оцінити сучасну ситуацію у Франції з нагоди парляментарної дебати над кривавими подіями в Кліші, що відбулася минулого тижня. Посли правиці гостро і якнайрішучіше виступили проти розпаношення комуністичних провокаторів і проти тієї тиранії, яку за їх підшептами стосує „людово-фронтовий“ уряд супроти угруповань, що важаться думати і чинити інакше, як це хотілося б Москві. Становище послів правиці, націоналістичної „Соціяльної Партії“ (де Ля Рок), такої ж „Народ. Партії“ (Доріо) і споріднених найшло вперше зрозуміння і живий відгомін в голосах послів, що належать ще до „людово-фронтової“ більшости в парляменті. Гримів тим разом проти комуністів і сам їх вождь-манекін Блюм. Гримів що правда з вишуканим французьким спритом. Ствердив, що комуністичний бурмістр Кліші приложив свою руку до кривавої провокації, підписуючи відозву до загітованої юрби. Але мусів зложити і поклін комуністичним павукам, що сплели над Францією „людово-фронтову“ сітку. Треба ж було рятувати свою власну повагу, підперти ще одним кілком стілець, на якому самому сидиться. Криваву гульню підюдженої провокаторами юрби назвав Блюм „стихійною реакцією люду проти замахів на республіканські свободи з боку правиці“. І додав з погрозою, що до цього „гніву люду звернеться і сам уряд, коли цього вимагатиме положення“.

Справді трагічною мусить бути ситуація уряду, що мусить розпутувати аж „народній гнів“, щоб вдержатися при владі. Події в Кліші не дають ні хвилини на сумніви, хто буде організатором цього „народнього гніву“ і хто з нього захоче скористати. А коли так, то ще більш трагічною видається доля Франції. Нема сумніву, що може вже й у недалекому майбутньому Франція поділить долю Еспанії. Одна обставина відсуває таку перспективу. Це загроза німецького імперіялізму. Ту і причина, що комуністи проковтнули мовчки останні громи в їх сторону. Але здається недовго вдасться Блюмові сидіти на двох стільцях: французького патріотизму і того, який відповідає Москві і її слугам Торезам. А ще певніше, що справді патріотичні французькі елементи не схочуть терпіти тиранії цих Торезів і розгнуздуваної ними анархії. І годі передбачити, як скоро могла б закінчитися французька „Еспанія“, коли зважити силу обох противних таборів. Бо хоч росте сила патріотичних елементів то й глибоко запускає коріння зараза, яку очолює манекін Блюм.

Знищення не скоро скінчиться

Остання офензива повстанців на Мадрит на відтинку Гвадаляхара і протинаступ червоних насунули військовим фахівцям кілька цікавих висновків про майбутній перебіг еспанської домашньої війни. Як відомо офензива повстанців була надзвичайно вдала. Протинаступ червоних, виконаний мабуть рештками сил здержав її, хоч можливо не на довший час. Те, що в часі червоного протинаступу повстанці не заатакували червоного фронту на відтинку Харама, чим відтяжили б заатаковану повстанчу армію під Гвадаляхара, пояснюють військові фахівці браком резерв, браком свіжого вояка, який заступив би вичерпані наступом відділи. Цей брак є по обидвох сторонах. Найбільше відчувають його червоні. Не зважаючи на те, завзяття по обох сторонах є незвичайно велике. Тому сподіються, що домашня еспанська війна може ще довго потривати аж до цілковитого вичерпання червоних. Не зважаючи на крик про доставу „італійських дивізій“ для ген. Франка він насправді не має достаточних сил для нагального зламання опору червоних. Рішуча перевага повстанців основується на цілковитім упорядкуванні занятої ними території, тоді як на стороні червоних поза відділами міжнародньої бриґади вся решта негодує з червоної влади а то й бунтується. За довіря до Антонових-Овсеєнків і Розенберґів еспанських демократів, мусить сьогодні платити Еспанія величезним спустошенням.

Недавні вороги -- приятелями

Такі випадки бувають сьогодні щораз частіші, хоч очевидно не бракує і приятелів, що стають ворогами. Між першою, а другою зміною завжди тісний зв'язок.

24. березня італійський мін. Чіяно підписав в Білгороді пакт неагресії і приязні з Югославією. В договорі Італія і Югославія зобов'язуються шанувати свої сухопутні і морські границі, та на випадок війни однієї з держав не робити нічого, що могло б її пошкодити. Коли ж війна загрожувала б інтересам обидвох держав, вони зобов'язуються спільно „нарадитись“ над способами оборони. Крім цього обидві держави зобов'язуються не дозволити на своїй території на ніяку політичну і терористичну акцію спрямовану проти другої держави. Підписано теж зобов'язання про пошанування національних меншин і торговельний договір.

Значення цього нового договору незвичайно далекосягле. Італія відриває Югославію від французьких і малоантантських впливів та втягає її до німецько-італійської міжнародньої політики. Це одно. По друге Італія забезпечує собі плечі на випадок конфлікту з Англією на Середземному Морі. Це неабиякий успіх, коли зважити, що Італія і Югославія були донедавна непримирені вороги і могли досить нашкодити одна другій в скрутний час. Югославія здобула в тому договорі теж виречення Італії від піддержки для хорватських революційно-визвольних організацій.

Коротко:

* Не є безпідставними голоси, що вказують на вождівські апетити співробітників Сталіна. Деякі факти підтверджують, що на місце Сталіна чигають інші величини, зокрема Ворошілов. Мин. тижня орган компартії „Правда“ виступив незвичайно гостро проти органу червоної армії „Красная Звєзда“. Причиною було те, що „Красная Звєзда“ не вмістила святочної статті з нагоди річниці паризької комуни (18. березня). Можливо, що правдиву причину напасти одного совєтського органу на другий розкриє майбутнє.

* Румунський премієр Татареску ствердив підчас своєї гостини в Празі, що Мала Антанта є надальше інструментом мирної політики держав, що входять в її склад. Держави малоантантського союзу є рішені співпрацювати непохитно над вдержанням мира і... цілости своїх границь.

* 22. березня бельґійський король Леопольд був прийнятий в Лондоні. Ціллю його візити було впевнити Лондон і Париж, що Бельґія не має ніяких укритих думок проти Англії і Франції, в зв'язку з переговорами про новий західньоевропейський пакт між ними і Німеччиною й Італією. З другого боку Леопольд заявив, що Бельґія у власному інтересі не може приступити до союзу, який накладав би на неї обов'язок встрявати у війну проти Німеччини чи Франції.

* „Італія не заверне з Еспанії ніякого італійського охотника доки цього не зроблять інші“ — так заявив був італійський мін. Чіяно на засіданні „Комітету Невстрявання“, на якому дійшло до гострих зударів (очевидно словних!) між ним і Ріббентропом а совєтським делеґатом Майским. Сподіються, що наради „Комітету Невстрявання“, що досі мали такі великі успіхи, загрузнуть таки на добре на мертвій точці, коли встрявати в еспанські справи буде вже непотрібно і неможливо.

* Після повороту з Лібії Мусоліні виголосив промову, в якій дуже гостро заатакував Англію. Його мова була повна погроз. Натякаючи на організовані Англією протиіталійські санкції 1935—1936 р. Мусоліні заявив, що італійці мають добру пам'ять, щоби пімстити кривду. „Ми чекали 40 літ, щоби пімстити Адуу (поразка від Абесинії 1895. р.). Коли б італійці забули на обов'язок пімсти, ми нагадаємо його гострим уколенням“.

* З австрійського кабінету уступив мін. внутрішних справ Нойстедтер-Штірмер прихильник гітлерівців. Його теку обняв канцлер Шушніґ, що має крім цього теку мін. загр. справ і мін. війни. Цю зміну вважають некорисною для австрійсько німецького зближення.

* Часописи подають вістки про недалеке підписання договору між Італією і Ніппоном на зразок того, який заключила із ним Німеччина (протисовєтський характер).

* Загальний воєнний буджет СССР на цей рік виносить 22 мільярди рублів супроти 15 мільярдів в минулому році.

* Польська влада вислала минулого тижня до Берези Картузької кільканадцять комуністів, у переважаючій більшості жидів.

ГОСПОДАРСТВО

Можливості розбудови рідного промислу

При Українськім Технічнім Товаристві у Львові існує Комісія Розбудови Українського Промислу. Ця Комісія слідкує за можливостями творення нових промислових підприємств, веде пропаганду розбудови промислу і дає потрібні вказівки тим, хто звертається до неї за порадою у справі якогось виробництва.

Щоб охочим дати наглядний доказ про можливості творення нових промислових підприємств, згадана Комісія улаштувала в залях Народньої Гостинниці у Львові

ПОКАЗ

таких можливостей, а зглядно незаступлених ще у нас артикулів. Відкриття цього показу відбулося в неділю дня 28. березня ц. р. о год. 12-ій в полудне. Показ відкрив голова Т-ва п **інж. В. Рижевський**, промовою, в якій сказав, що: „Гарні успіхи нашого початкуючого промислу, які осягнули ми за останні літа, були заохотою до **відрухового** творення нових, часто ідентичних, конкуруючих із собою підприємств, через що повстали зрозумілі тертя і завзяті дискусії, загрожуючі **пляновому систематичному** розбудуванню нашого рідного промислу.

Щоб вказати на існуючі можливості та спрямувати розвій нашого промислу на інші нові ділянки, — Комісія Розбудови Українського Промислу „КРУП", при Українськім Технічнім Товаристві уладила оцей „Показ". Цей „Показ" має з черги подати **ініціятиву тим одиницям, що диспонують деяким грошевим капіталом і мають охоту заангажуватися в промислі чи торговельних підприємствах, а не мають конечних даних інформацій при збут, запотребування, кошт та рентовність продукції вибраного артикулу"**.

Дальше промовець зупинився над можливостями збуту показаних артикулів і над тим, що розвій рідного промислу лежить виключно в наших руках і залежний від нашої волі, хотіння, сприту й рухливості.

„Показ", як зазначив промовець, далеко не є ще повний і в ньому немалі недостачі. Треба зазначити, що цей показ є тільки вступом до постійних систематичних дослідів над виробничими та збутовими можливостями, які будуть подавані до відома широкого загалу.

Треба признати, що „Показ" вповні заслугує на те, щоб його відвідати!

Цей „Показ" наглядно виказує нашу відсталість, а рівночасно з тим величезні можливості розбудови нашої господарської ділянки.

Ми, зовсім слушно, нарікаємо на брак варстатів праці для наших робочих рук, яким нестає того варстату в хліборобстві.

Але рівночасно з тим, ми, „мов паралітик на роздоріжжі" стоїмо, спотребовуємо чужими руками випродукуванні товарі, і набиваємо своїми, тяжко запрацьованими грішми, чужі кармани.

А скільки ж то робочих рук найшло б працю, якщо б створити власні виробничі варстати? І то такі варстати, які виробляли б товарі, які найшли б збут таки в наших, інших промислових підприємствах, так, що зменшився б риск браку ринку збуту.

Ми любимо при кожній нагоді покликуватися на чужинців. В останніх часах таким „первовзором" став чеський швець-промисловець Батя. І дійсно, „взір" гідний наслідування, тільки не словами, а ділом. Батя має розбудоване своє підприємство у вертикальному і горизонтальному, або інакше в глибинному і ширинному розумінні. Тобто на те, щоб дати покупцеві обуву він, у власнім заряді годує худобу, її ріже, скіру з неї виправляє у власних гарбарнях, віддає її до фабрики обуви і подає покупцеві готову обуву. Чи тільки обуву? Ні! Все, що до тієї обуви потрібно а саме: шнурівки, скарпитки чи пончохи, пасту і т. д. І все це виробляє у власному підприємстві.

Чи не можна б такої штуки спробувати й у нас? Чи не міг би наприклад „Маслосоюз" продавати масло свого виробу у папері, скринках, бочівках і т. д., а молоко у фляшках також власного виробу?! Чи не могла б наприклад фабрика пасти „Елегант" продавати її у коробках власного виробу, а так само фабрика пасти „Альое"?

Думаємо, що варто б над тим поважніше призадуматися. А це прийшло б їм куди легче, як новопочаткуючим підприємцям.

Безперечно, що це не значить, що не треба ново-початкуючим рускувати. Але коли їх нема, то чи не краще замісць на них чекати, починати самим, тимбільше, що мається вже й досвід, і, що найголовніше, капітал, і дати варстат праці безробітним і розбудувати дальше господарство.

І то власне є дуже цікаве, чому наші Центральні господарські установи того не роблять, а натомісць, як зачуваємо, плянують конкуренційні підприємства.

Безсумніву, що „Показ" це дуже потрібне і на часі діло, з якого можуть скористати не тільки наші меткі і проворні приватники, але також кооперативні Централі!

О. Б.

Вишкіл Хліборобської Молоді

Краєве Т-во „Сільський Господар" розпочало акцію вишколу нашої хліборобської молоді, щоб тим способом піднести рівень наших хліборобських господарств. Треба сподіватися, що наші хлібороби зрозуміють вагу і значення такого вишколу для нашого хліборобства, скористають з того вишколу, щоб тому знання і відомості ,які наберуть, пристосувати на практиці в хліборобстві, яке у нас, ніде правди діти, остало далеко позаду хліборобства інших європейських народів. Занедбання, яке маємо в нашій господарській ділянці взагалі, а хліборобській зокрема, сильно впливає на наш загально-національний розвиток. І тому треба доложити всіх старань, щоб двигнутися з того занепаду і наздігнати інші народи.

Потішаючим явищем є те, що наша хліборобська молодь зрозуміла вже вагу такого вишколу і радо користає з нього. В нинішньому числі поміщуємо світлину такого хліборобського вишколу молоді при Кружку Сільського Господаря в Звенигороді, пов. Бібрка, який відбув дня 4. березня ц. р. прогульку до Львова і відвідав нашу Редакцію, про що вже була згадка в ч. 11. „Голосу".

„КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ" ЯК ВИЯВ НАЦІОНАЛЬНОЇ Й КООПЕРАТИВНОЇ СВІДОМОСТИ.

Дуже часто говориться в нас на різних кооперативних святах, зборах, анкетах, а ще більше пишеться на сторінках української преси, що в нас висока кооперативна свідомість. Що ця кооперативна свідомість у нас є, свідчать різні кооперативні статистики, але що її ще дуже мало в нас, свідчить про це наше внутрішнє кооперативне життя. От хочби візьмім як приклад наші річні кооперативні Загальні Збори різного рода кооператив, що мають уже сяке-таке майно. Скільки там криків, скільки лайок, а все це здебільша нераз ради наживи. Те ще б пів біди лиха, якби це робили тільки осібняки з низькими інстинктами, але це робить і маса, бо попирає одних проти других. Отже наші скооперовані селяни, замісць жити так як показує кооперативна ідея, сваряться і творять табори одні проти других.

А тепер удармося щиро в груди й запитаймо себе: чи це є кооперативна свідомість, чи низькі шкурницькі інтереси? Здається, що кожний свідомий український кооператор, що йому на серці лежить добро й добра слава української кооперації, скаже, що це друге.

Свідомий український кооперативний провід, чи то на верхах, чи низах мусить завзято боротися з цією поганою язвою, з цим шкурництвом й охотою наживи по наших кооперативах, бо це може дуже викривити кооперативну ідею й захитати українською кооперацією.

Дуже добрим засобом боротьби з цією поганою язвою, з цим шкурництвом в українській кооперації є пропагування й закладання „Кооператив Здоровля". „Кооперативи Здоровля" — це вища й благородніша форма кооперації. При закладанні цього роду кооператив буде діяти більше ідеалізм, як матеріялізм. Перед нашими очима буде стояти не ця матеріяльна користь, що багатьом засліплює очі, але вища моральна користь — здоровля й життєдатність української нації.

Особливо українська молодь мусить гарячо взятися до організування „Кооператив Здоровля", бо в ній багато запалу, посвяти й ідеалізму. Коли ця форма кооператив щиро прийметься на нашому грунті й наші села покриються сіткою „Кооператив Здоровля", то це буде найкращим доказом нашої національної кооперативної свідомости. Український народ докаже світові, що він уздоровлює свій хорий організм до нового правдивого життя. Коли „Кооперативи Здоровля" закоріняться в українському селі, тоді всі — хоч не хоч — признають нам, що в нас є кооперативна свідомість, що в нас є охота й змагання до росту й походу до гордого, міцного й вільного завтра.

Михайло Дяченко.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЦЕНТРОБАНКУ.

Дня 25. березня ц. р. в залі „Української Бесіди" у Львові відбулися Загальні Збори Центробанку при участі 40 представників Українбанків і представників центр. господарських установ. Обороти Центробанку осягнули в 1936. р. суму 28,801.568.22 зл., запасні фонди зросли до суми 310.487.03 зл., членські уділи до суми 238.133.56 зл., вкладки ощадности до суми 1,540.722.98 зл.

З українського життя

Шевченківське свято в Ужгороді.

Дня 9-го березня вечером у великій залі кіна Просвіти відбувся концерт з нагоди 123. річниці народин Т. Шевченка. Всі точки концерту мали великий успіх, а особливо несподіванкою для публіки був виступ М. Сокіл, відомої української оперової співачки.

Толероване видання.

Коломийська поліція віддала дня 17. березня ц. р. забрані при ревізії в книгарнях примірники „Кобзаря“ Т. Шевченка, видаваного Українським Науковим Інститутом у Варшаві. При звороті зазначено, що „існує окремий обіжник, який наказує те видання... толерувати“.

Шевченківський концерт в Трускавці.

В неділю дня 21. березня ц. р. читальня „Просвіти“ в Трускавці влаштувала концерт в честь Т. Шевченка з рефератом Володимира Біласа „В роковини“, виступами хору читальні під умілим проводом Яр. Біласа, деклямацією Ольги Білас „До живих і мертвих“, дуже гарно виконаною, й інсценізацією поеми „Причинна“.

Демонстрація поляків в Радимні.

В українській читальні в Радимні відбувалася академія на честь Т. Шевченка. Наприкінці академії зібране громадянство почало співати „Ще не вмерла Україна“. В той же час присутні на залі поляки — як подає польська преса — встали з місць і почали співати „Еще Польска“...

Любачів Шевченкові.

Заходами усіх товариств у Любачеві відсвятковано в дні 14. березня 123. роковини народження Т. Шевченка. Вступне слово говорив Др. Теод. Кульчицький, далі слідували продукції читальняного хору під проводом п. Кривенка й деклямації. У святі взяло численну участь любачівське громадянство.

Арештування в Равщині.

В лютому ц. р. поліція перевела в Раві Руській і Камінці Лісній низку ревізій по українських домах й арештувала багато осіб. З арештованих тоді перевезено в останньому часі до львівської в'язниці таких громадян: Василя, Андрія й Олену Зелених, Василя Гоція, Гринька Кудрика, Дмитра Марка, Степана Следзя й інших.

Загальні Збори У. С. С.

В неділю дня 28. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Спортового Союзу, в яких взяло участь 46 представників з правом 74-ох голосів. На зборах було около 40 гостей, а також представники преси.

Збори, коли йде мова про дискусію, були досить живі.

Приємно було почути, як делегат зо Стрийщини, селянин п. Дидин Михайло, апелював до провідників, щоб нарешті довели до порозуміння між Соколом-Батьком й У. С. С.

На чергу прийшла точка зміни статуту, в напрямі підпорядкування УСС контролі ПУВФ. Один з делегатів підчеркнув, що нема ніде, навіть в польських спортових організаціях такого примусу контролі, поставив внесок, щоб такої точки до статуту не вставляти. Цей внесок принято одноголосно.

По дискусії, на внесення Комісії Матки вибрано Спортову Раду в такому складі: Голова — дир. О. Радловський, члени: З. Гнатейко, Біленька, І. Шухевич, мгр. Гвоздецький, інж. Мацюрак, Б. Сітницький, Вол. Гладкий, Соколовський, Шерстило.

Заступники: Інж. Козак, Свенціцка, Керод, Істеревич; — Контрольна Комісія: М. Вербицький, Ю. Старосольський, інж. Колтунюк.

Конфіската „Студентського Вістника“.

Березневе число неперіодичного журналу „Студентський Вістник“ в об'ємі 4 і пів аркуша сконфісковане вцілості львівським старостом Ґродським.

Пресова нарада в ВПУВ.

В понеділок дня 29. березня ц. р. відбулась пресова нарада у Взаїмній Помочі Українського Вчительства. Нарада, в якій взяли участь представники цілої української преси, була досить цікава і тривала повних три години. Одначе нарада не вичерпала всіх питань і треба сподіватися, що в короткому часі буде скликана нова доповняюча нарада. Це є в інтересі не тільки самого ВПУВ і його членів, але також в інтересі цілої української суспільности.

Бож треба пам'ятати, що українське вчительство і його організації, це є питання не тільки самого вчительства, але цілої української Спільноти. І тому українська суспільність сильно занепокоєна пресовими вістками останніх тижнів і **чекає остаточного вияснення!**

В Журавенщині і Жидачівщині.

Як подає стрийська „Думка“ в Журавенщині й Жидачівщині арештовано багато українців. В самій Облазниці арештовано · 16 людей, переважно зоміж молоді.

Загальні Збори „Супруга“.

В неділю дня 28. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Союзу Українських Приватних Службовиків „Супруга“. За почином цього Союзу створено в останніх роках такі господарські станиці: кооп. Банк „Супруга“, кооп. „Суспільний Промисл“, кооп. „Базар“ і кооп. „Комету“. Головою Союзу обрано знову дир. Льва Ясінчука.

Покарали священика.

Жовківське повітове староство покарало о. В. Лаврецького, пароха в Крехові, гривною 50 зл., із заміною на 1 день арешту, за надіслання до міського суду в оЖвкві „урядового листа“ в коперті заадресований недержавною мовою (руською)“.

Нехтують домаганням батьків.

До цього часм ще селяни села Росішки (округ Рахів, Закарпаття) безуспішно продовжують домагатися від шкільного реферату забрати геть учителя жида Розенталя, але як кажуть селяни, „видно чехам позакладало“, бо не чують того обурення батьків дітей, яким мову й душу калічить жид.

Самогубство др. В. Левицького.

В Рогатині покінчив самогубством адвокат Др. Володимир Левицький, державник-монархіст, автор публікації „Державна Путь“. Причини самогубства родинні непорозуміння.

За нельояльність.

В лютому ц. р. Кружок „Союзу Українок у Підберізцях одержав з львівського повіт. староства письменний наказ виключити негайно з членів Кружка Ірину Цар за її нельояльність супроти польської держави. Коли виділ Кружка відповів, що виключення членів належить до Головного Виділу „С. У.“, із староства прийшло упімнення виконати таки наказ, бо інакше припинять діяльність Кружка, а потому й розв'яжуть.

За надмогильну промову.

Окружний Суд в Тернополі засудив чотирьох сільських хлопців: Миколу Івасечка з Константинівки на 8 місяців в'язниці, Павла Попова і Михайла Попельника з Ходачкова на 4 міс. в'язниці і Захара Недошитка з Ходачкова на три місяці в'язниці за виголошення протипольської промови та співання протипольських пісень підчас похоронів пок. Ю. Недошитка, вбитого членом „Стшельца“.

Нам пишуть:

З БРІДЩИНИ

ШЕВЧЕНКОВИЙ КОНЦЕРТ В ДУБ'Ю.

Чит. „Просвіти“ уладила в неділю 21. березня після панахиди концерт у честь Генія України Т. Шевченка. Програма концерту складалися з продукцій хору мішаного і мужеського, деклямацій і реферату. Концерт розпочався відспіванням „Заповіту“, після чого п. В. Гарапюк виголосив гарно опрацьований реферат про життя Т. Шевченка. На дальшу програму склалися виступи хору під проводом п. С. Хомин, деклямації місцевих хлопців, дівчат і дітей. Концерт удався дуже гарно. На сцені висів образ Шевченка прибраний вишитими рушниками, як теж дівчата виступали в гарних народніх строях.

Відспіванням національного гимну закінчено свято, а масово зібране громадянство дало доказ, як дорогий йому культ Генія, що все своє життз, ввесь труд свій посвятив великій Ідеї.

Треба тільки жаліти, що на цьому святі не було майже молоді, а тільки самі старші. Багато з хлопців стояло на дворі, заглядаючи через вікна, інші ж вешталися вулицями.

ПРИСУТНІЙ.

ІЗ ЗДОЛБУНІВЩИНИ

ЗДОЛБУНІВ ШЕВЧЕНКОВІ.

Заходом українського громадянства м. Здолбунова відправлено в обидвох місцевих церквах дня 21. березня ц. р. панахиду за Пророка України, а вечером відбулася урочиста Шевченківська академія. В програму академії ввійшов реферат п. Ковпаненка з Рівного, спів і деклямації хору із с. Здовбиці під проводом С. Боднара, одноактівка „Садок вишневий коло хати“, що її відіграв здолбунівський драматичний гурток і деклямації, що з них найкращою була деклямація п. др. І. Прісневської, яка з глибоким чуттям й по мистецьки продеклямувала „Посланіє“, нагороджене публикою гарячими оплесками. Заля була сповнена вщерть місцевим громадянством і селянами з дооколишніх сіл Здолбунова. Уладженням свята займався комітет в складі: п. інж. Стежко — голова, п. др. І. Прісневська — заст. голови і п. Е. Радиввил.

ПРИСУТНІЙ.

З КОМАРНЯНЩИНИ

СЕЛО СВОЙОМУ СЛАВНОМУ СИНОВІ.

Однією із світлих постатей наших визвольних змагань — це постать сотника С. С-ів Федя Черника, одного з тих, що труд свойого життя й життя своє віддали для ідеї.

Одважний вояк, організатор і душа Січового Стрілецства, і його любимець вважав, як це пише в своїх листах, що „одинокою реальною силою в даний момент є військо. Організація війська стала для мене категоричним імперативом“.

Впав на полі слави під Мотовилівкою дня 19. листопада 1918. р. Знає його вся Україна.

В честь Його влаштували Якимчиці — рідно село Федя Черника, святочний концерт з багатою й гарно дібраною програмою. Концерт підбадьорив усіх, що прийшли вшанувати пам'ять Світлого Лицаря, що його постать залишилася великим прикладом для української молоді.

УЧАСНИК.

ІЗ ЛУЧЧИНИ

ЖИДИЧИН ШЕВЧЕНКОВІ.

Старанням Кружка „Сільського Господаря“ відсвятковано дня 13. ц. м. роковини Тараса Шевченка. В місцевій церкві відправлено після літургії панахиду по Шевченкові, підчас якої велика, гарна церква була переповнена народом. О 2-ій год. по пол. розпочато в Н ародньому Дому святочну академію, на програму якої склалися: реферати „Шевченко, як визвольник“ — Т. Кушнірук, „Життя Шевченка від заслання до смерти“ — П. Бондарук, низка деклямацій, хорові точки, II дія „Ми йдемо в бій“. Закінчено академію „Заповітом“, а в кінці присутні відспівали національний гимн.

ІЗИДОР.

З ДУБЕНЩИНИ

ГАРНИЙ ЗВИЧАЙ.

В селі Вербні (Дубенщина) є звичай вітати молоду пару, коли вона їде до шлюбу. Вітають звичайно хлібом і сілю. В останньому часі здобуває місце горожанства звичай вітання з гарно виписаною таблицею, в якій після побажань просять про жертву на „Рідну Школу“... В цей спосіб зібрано й переслано (3 золоті) через „Голос“.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА ПАНАХИДА.

Дня 8. березня ц. р. в селі Вербні була відправлена Шевченківська панахида. Церква була виповнена вщерть. Гарна проповідь о. Яблонського про генія національного відродженняз, про безкомпромісовість й фанатичну любов до України Тараса зробила велике враження. Хор під орудою о. диякона Гліцького вив'язався із свого завдання дуже добре. Підчас „вічної пам'яти“ усі приявні клячали.

„СОТИР“.

ІЗ САМБІРЩИНИ

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ В ЧУКВІ.

Село Чуква це останнє село нашого Підгіря й перше підміське село Самбірщини. Польського населення тут майже три четвертих. Всежтаки в просвітянській праці Чуква йде чи не попереду всіх інших сіл повіту. Інтелігенції в нас немає; свій рівень національної свідомости завдячує село в першій мірі самоосвітній праці. Чукв'яни не далися збаламутити ні комуністичним, ні радикальним аґітаторам, хоч вони діють широко в дооколишніх селах.

Дня 21. березня відбувся в Чукві концерт в честь Т. Шевченка з такою програмою: „Заповіт“, деклямації, хорові продукції й реферат місцевого дяка П. Весолівського. Своїм гарно влаштованим концертом доказали Чукв'яни свою організованість і свідомість.

НЕ ТАК В МОНАСТИРЦІ.

Сусіднє до Чукви село Монастирець опановане ще й досі радикалами. Культ.-освітнє життя в селі зруйноване. До чого доводить радикальна зараза, може послужити така подія: дня 21. березня відбулася в Монастирці вистава „Ой, Морозе-Морозенку“, попереджена забавою. Підчас забави місцевий крамар (кооперативи) завів шинк у крамниці й до безтями розпив молодь, яка почала дико вигукувати й перешкоджувати підчас вистави. Соромно й прикро було дивитися на це все.

Це такий вислід виховання радикальних вожаків, „ревних оборонців селян-

ства“, як вони себе називають. Що з того, що в Монастирці ріку регулюють, коли розум пішов манівцями. Монастирчанам слід би вже отрястись із радикальної гнилі і станути в ряди свідомого національно громадянства.

С. В. Б.

З ДРОГОБИЧЧИНИ

ПІСЛЯ ЗБОРІВ „ПРОСВІТИ“ В ТРУСКАВЦІ.

Дня 14. березня ц. р. відбулися загальні збори чит. „Просвіти“. Це перші збори у власному домі. Бо досі Читальня тинялася по чужих хатах, аж врешті здобулася на величавий, мурований у новому стилі, дім. Правда сам дім ще не скінчений, та всеж у ньому знайшли вже приміщення коош. „Здоровля“ й такі установи, як: „Просвіта“, „Рідна Школа“ й „Союз Українок“. Є надія, що по викінченні дому знайдуть там місце і другі Т-ва.

На зборах вибрано новий Виділ з о. Валюхом Іваном ,як головою. До Виділу ввійшли теж молоді, активні одиниці села. На це обурилися деякі із старших громадян, мовляв, треба було вибрати старших, головно тих, які матеріяльно причинилися до будови (в дійсності їх навіть не було на зборах). Чому ж ті старші не відкинули відразу цеї „невигідної“ для них листи з молодими? Адже всі присутні погодилися на цей склад Виділу. Та ж були голоси: нехай провід бере молодь!

Проте ж новий Виділ на це не зважає і веде свою працю дальше. Бож це домагання безпідставні й нежиттєздатні.

Так починається в нас „стара война“ між молодими й старими.

Тому тепер за вами, молоді, слово. Всяким „критикам“ протиставте посилену та ще більше зорганізовану працю.

З ГОРОХІВЩИНИ

КРУХИНЦІ В ЛОКАЧАХ.

В неділю 14. березня ц. р. в м. Локачах в залі пожарної ремізи влаштовано Шевченківську академію, а ввечері виставлено п'єсу „Майська ніч“. Влаштовували її тепер не Локачани, як було раніше, а Крухинці, а то тому, що в Локачах читальню зачинено, вже здається останню, на Волині чит. „Просвіти“, (декого арештовано в той час) і Локачани зостались без осередка, задля чого припинилася й уся культ.-освітня праця. Тепер ініціятива перейшла до поблизько села Крухинич. Треба знати, що ще недавно Крухиничі під культ.-освіт. оглядом були самим відсталим селом в нашій околиці і синонімом усього найгіршого: бандитства, злодійства, душогубства.

Академія при вщерть заповненій великій залі, де між молоддю часто попадались сиві дідусі, як і старші жінки, почалась співанням „Заповіту“ і живим образом, потім реферат, а далі йшли деклямації і співи і так без перерви яких зо дві години. Хорові точки і деклямації були добре підібрані і виконані з таким мистецтвом, що вповні захопили присутніх, що може свідчити про велике зацікавлення і свідомість як виконавців, так і глядачів.

З ЛЮБАЧІВЩИНИ

ФНЄ РОБИТЬ ВІТЕР.

Паліївські специ від роблення вітру забрили й у Любачівщину, намагаються організувати тут своє ославлене „Ф. Н. Є.“ Тягнуться до нього як завжди всякі карієровичі, слабодухи, дезертири і т. п. типи. Зібралося вже їх жмінка й горлають що-духу про свій патріотизм, охрещуючи всіх і вся анархістами. Обіцюють почести, посади, будують на словах великі фабрики. В дні 28. лютого зробили навіть в Любачеві збіговисько, на яке приїхали „самі“ „вожді“ пан Дмитруньо і пан Кохан. Робили якусь „відправу“, але серед громадянства, що його скликали, побоялися навіть показатися. Скінчилося все на великому шумі у... львівських органах Паліївщини.

ПРОКІП.

Від Адміністрації

Вп. Пилипчук Гринь, Завишня. На що прислані гроші 7.50?

Вп. Ярмолюк Іван, Тернопіль, Зайшла помилка. Перепрошуємо, Передплата заплачена до кінця листопада 1937 р.

Вп. Дядига Ярослав, Перемишляни. Просимо подати, коли й кому Ви заплатили за 1936 р.

Вп. Доленга Евстахій, Ґермаківка. Таку попередню адресу (Диленко) подав нам кольпортер.

Хв. Т-во „Сокіл“, Переволочна. Гроші від вас одержуємо правильно.

Вп. Ґука Ілько, Лапшин. Ваша належність за кольпортажу виносить ще 2.14 зл.

Вп. Зелізняк Василь, Попелі. Прислані Вами гроші на добр. цілі оголошені в 4. ч.

Вп. Яськів Мирослав, Потутори. Належність вирівняна.

Вп. Авдіїв Олекса, Звірів. Ви довжні ще зл. 11.70.

Вп. Ванкевич Степан, „Подільський Колос“, Максимівка. На що прислані гроші 8 зл.?

Вп. Кендзьор Іван, Плавча вел. Передплата заплачена до 21. червня ц. р.

В НАШІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗЛОЖИЛИ: НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ:

Т-во Українських Студентів „Основа“, Данціґ зл. 30.50, Члени Чит. Просвіти, Чорний ліс — зл. 2.40, М. Пилипчук, Лозівка, з нагоди вінчання зл. 3.25, Товаришки замісць вінця на могилу бл. п. К. Комаринської, Станиславів — зл. 20, Члени Чит. „Просвіти“, Сморже дол. — зл. 3.20 (з нагоди Шевч. свята), Гості на хрестинах Гойниця В., Сморже дол. — 3.25, Волошин Осип, Добровляни — 0.50.

НА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ:

Збірка на весіллю І. Пелеха, Новосілка опарська — 1.50, Волошин О. Добровляни — зл. 0.50.

НА „РІДНУ ШКОЛУ“:

Замочко Терентій, Вербень — зл. 3, з нагоди запустів у домі Р. Сороневича, Турка над Стр. зл. 5, Вір Мовенс теолог. зл. 19.

НА МАТІР-ВДОВУ:

Залізняк В. Попелі — зл. 1, Молодь села Вербова зл. 5, Гр. кат. уряд парохіяльний, Велдіж — зл. 1.50, М. Здріль, Липиця Мурована зл. 2, Ярослава Дацько, Підлися зл. 2, Попадюк С., Хренів зл. 1.20, Збірка на святі Т. Шевченка, Явірник руський зл. 1.80, Войтович Гр., Денисів зл. 2.50.

НА КУПНО УКРАЇНСЬКОГО ОРОДУ:

Р. З. Станиславів зл. 20.

„ДАР ПРОСВІТІ“:

Волошин О., Добровляни зл. 0.50.

ЗАЯВА.

На „осторогу“ В-ва „Українська Культура“, поміщену в „Голосі“ ч. 10. заявляємо, що: Неправдою є що В-во „Рекорд“, чи його представники, продають образ п. Павлося „Бій під Крутами“ а клієнтам доставляють такий же сам образ, але п. Климка. Натомісць правдою є, що В-во „Рекорд“ і його представники, як це зрештою є загально звісним, продають і роблять замовлення на всі чужі видання, а між ними й на видання В-ва „Українська Культура“, не виключаючи й образу п. Павлося „Бій під Крутами“, та, що всі замовлення В-во „Рекорд“ полагоджує згідно з бажаннями своїх відборців. На те, щоби могти продавати й чужі видання, В-во „Рекорд“ є зареєстроване в промисловім відділі магістрату до ч. 219/XIV. Твердження В-ва „Українська Культура“, що „виключно“ воно продає образ п. Павлося „Бій під Крутами“ не є правдиве, бо цей образ продають усі книгарні, та інші підприємства, які мають дозвіл на продаж книжок й образів. Тому „осторога“ В-ва „Українська Культура“ є випливом звичайної конкуренції, з чого В-во „Рекорд“ змушене в тім, як і в інших випадках, потягнути згадане Видавництво, до карно-судової відповідальности.

Всіх українських громадян доброї волі, яким залежить на тім, щоб усунути хоробливу і руйнуючу атмосферу конкуренції з громадянського життя, просимо заподавати нам факти такої конкуренції В-ва „Українська Культура“ і його представників, для належного використання.

В-ВО „РЕКОРД“.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колегія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.
Друкарня Наукового Т-ва імені Шевченка у Львові. Чарнецького 26.